

Article type: Research Article

Enhancing Active Listening Skills in Creative Drama Learning Environments: A Framework Based on Activity Theory

Narges Yazdanfar¹ , Hossein Moradimokhles^{2✉} , Hossein Zangeneh³

1. M.A of Educational Technology, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: n.yazdanfar@ltr.basu.ac.ir
2. Corresponding author, Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: moradimokhles@basu.ac.ir
3. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran. E-mail: zangeneh@basu.ac.ir

Article Info

Article history:

Received 21 June 2024

Revised form 3 January 2025

Accepted 15 January 2025

Keywords:

Learning Environment,
Creative Drama,
Activity Theory,
Active Listening Skill.

ABSTRACT

Objective: This research was conducted to determine the effect of the creative drama learning environment based on the activity theory on the active listening skills of first-grade female students of Nahavand City in the academic year 2023.

Method: The research design was quasi-experimental with a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population includes all first-grade female students of primary schools in Nahavand city, numbering 826 people, who were studying in the academic year 2023. In this research, the sample size was 40 female students in the first-grade of primary school, who were selected by the available sampling method and randomly assigned to two experimental and control groups. The data were analyzed using descriptive statistics (mean, standard deviation, variance) and inferential statistics (univariate variance analysis test) with the help of 27spss software.

Results: The results of the covariance analysis for testing all three research hypotheses showed that the creative drama environment based on the theory of activity on the components of active listening skills; That is, attention skill, follow-up skill and reflective skill of first grade female students have a positive and significant effect.

Conclusion: The learning environment of creative drama based on the theory of activity in teaching health topics in the science course can provide a suitable platform for improving the active listening of learners.

**This paper is extracted from the student's thesis

Cite this article: Yazdanfar, N., Moradimokhles, H., & Zangeneh, H. (2024). Enhancing Active Listening Skills in Creative Drama Learning Environments: A Framework Based on Activity Theory. *Cognit Strateg Learn*, 12(23), 59-75. <https://doi.org/10.22084/j.psychogy.2025.29514.2700>

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).
Copyright © 2024 The Authors. Publisher: Bu-Ali Sina University.

Extended Abstract

1. Introduction

Unfortunately, today, despite the importance of teaching life skills, many students do not have the necessary skills and abilities to face life problems, and traditional and conventional education in the form of in-school learning has not been able to help them solve life problems. Glick, 2016; Adib, 2006; Adib-Menesh, 2021); For example, they cannot communicate properly with other people. The skill of listening is considered one of the types of communication skills (Kanpolat, 2015: 164); Also, communication skills are one of the types of life skills. Active listening skill includes a set of higher-level thinking skills such as message inference, analysis, interpretation, judgment, and evaluation. (Tabieh et al., 2021). The three important components of active listening are attention skills, follow-up skills, and reflective skills (Khenifar, 2008). The learning environment is effective in improving active listening. The learning environment is defined as a system that includes a set of teaching materials, methods, and interconnected principles (Sassoon et al., 2022: 2). One of the most efficient learning environments is the creative drama environment.

Creative drama is performed according to various techniques such as improvisation and acting in a predetermined place (Abdi Qashlaq and Puya Menesh, 2013: 108). Sassoon et al. (2022) pointed out in their research that the effect of learning spaces should be based on specific characteristics and learning theories. In constructivist approaches, instead of paying attention to educational design, the design of learning environments is considered (Moradi Mokhles et al., 2013: 43-44). Activity theory is a socio-psychological theory related to Vygotsky's work, which was developed by Leontief (cited by Karanassius et al., 2018). Unfortunately, today's students cannot properly communicate with other people. The effective communication is achieved through listening well, respecting, participating, expressing oneself, and so on. In their research, McNaughton et al. (2008) provided evidence that focused training in the use of active listening skills can lead to visible improvement in communication skills.

Based on the results of the previous studies (such as Mirzaei and Qamari (2019), Farhzadi et al. (2017), Pat and Yilmaz (2021), Tabieh et al. (2021)) and so on. It can be stated that creative drama has been an effective strategy in improving life skills and communication skills. The current research is different from the previous research in several aspects; Among other things, this research examines the creative drama environment in improving active listening skills, which is one of the types of communication skills. In addition, the creative drama environment based on activity theory is considered. The purpose of the present study is to determine the effect of the creative drama environment based on the activity theory on the active listening skills of the first-grade students of Nahavand in the academic year 2023.

2. Materials and Methods

The current research was a quasi-experimental type with a pre-test-post-test design with a control group. The statistical population includes all first-grade female students of primary schools in Nahavand city, numbering 826 people, who were studying in the academic year 2023. In this research, the sample size was 40 female students in the first-grade of primary school, who were selected by the convenience sampling method and randomly assigned to two experimental and control groups. The data collection tool was the standard questionnaire of Glenn and Pud (1989) and descriptive and inferential statistics were used to analyze the data.

3. Results

Descriptive indices (mean, standard deviation, variance) of each component of active listening skills were reported to separate groups. The normality of the research variables was checked with the Kolmogorov-Smirnov test. By using univariate covariance analysis, the effect of creative drama based on activity theory on attention skills, follow-up skills, and reflective skills of first-grade students was investigated.

Table 1. Results of covariance analysis for testing the first hypothesis

	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	10.550 ^a	2	5.275	6.837	0.003	0.270
Intercept	46.474	1	46.474	60.230	0.000	0.619
Attention Skill	5.650	1	5.650	7.323	0.010	0.165
Group	9.927	1	9.927	12.866	0.001	0.258
Error	28.550	37	0.772			
Total	436.000	40				
Corrected Total	39.100	39				

Table 2. Results of covariance analysis for testing the second hypothesis

	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	26.117 ^a	2	13.058	20.252	0.000	0.523
Intercept	48.758	1	48.758	75.617	0.000	0.671
Follow-up skill	5.092	1	5.092	7.897	0.008	0.176
Group	25.042	1	25.042	38.836	0.000	0.512
Error	23.858	37	0.645			
Total	305.000	40				
Corrected Total	49.975	39				

Table 3. Results of covariance analysis for testing the third hypothesis

	Type III Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	73.130 ^a	2	36.565	29.639	0.000	0.616
Intercept	132.103	1	132.103	107.082	0.000	0.743
Reflective skill	2.905	1	2.905	2.354	0.133	0.060
Group	73.125	1	73.125	59.275	0.000	0.616
Error	45.645	37	1.234			
Total	1149.000	40				
Corrected Total	118.775	39				

The results of covariance analysis to test the research hypotheses presented in Tables 1, 2, and 3 show that the creative drama environment based on activity theory affects the attention skills, follow-up skills, and reflective skills of the first-grade elementary school students; So all three research hypotheses are confirmed.

4. Discussion and Conclusion

According to the findings, the creative drama learning environment is based on the theory of activity, which is one of the theories of the constructivist approach and is student-centered; It can be active listening components; It means to strengthen attention skills, follow-up skills and reflective skills in students. So, it can be stated that the design of the learning environment based on activity theory can be fruitful in teaching active listening skills. The Limitation of the research sample to the female students of Nahavand city and the researcher's response to the questionnaire items due to the lack of ability of the first-grade students were among the limitations of this research. Therefore, it is suggested that this research be conducted in a different statistical community, such as boys' schools, other educational levels, other cities, and It is recommended that a research be conducted in which

the teacher does not play a role in the process of answering the questionnaire items in order to reduce the possibility of bias in the research process. To match the results of the current research. Finally, according to the effectiveness of the creative drama learning environment, it is suggested that the relevant authorities hold workshops to familiarize teachers with creative drama and its importance and how to implement it; Also, teachers should read articles about the creative drama environment and use it in their teaching.

5. Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: All ethical principles are considered in this article. The confidentiality of students information and the freedom to drop out whenever they want, and the results of the research will be available to them if they wish.

Funding: This research has received no funding from funding agencies in the public, commercial or non-profit sectors.

Authors' contributions: All authors participated in the design, implementation and writing of all parts of the present study.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest.

ارتقای مهارت گوش دادن فعال در بستر محیط یادگیری نمایش خلاق: براساس چارچوب نظریه فعالیت

نرگس یزدانفر^۱ , حسین مرادی مخلص^۲ , حسین زنگنه^۳

۱. کارشناس ارشد رشته تکنولوژی آموزشی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران. رایانامه: n.yazdanfar@ltr.basu.ac.ir
۲. نویسنده مسئول، دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران. رایانامه: moradimokhles@basu.ac.ir
۳. دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران. رایانامه: zangeneh@basu.ac.ir

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت گوش دادن فعال دانش آموزان پایه اول ابتدایی شهر نهاوند در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ می باشد.</p> <p>روش: پژوهش حاضر از لحاظ هدف جزء پژوهش های کاربردی، از لحاظ ماهیت داده جزء پژوهش های کمی و از نظر شیوه اجرا جزء پژوهش های شبه آزمایشی می باشد که با طرح پژوهشی پیش آزمون - پس آزمون با گروه کنترل انجام پذیرفت. جامعه آماری شامل کلیه دانش آموزان دختر پایه اول مدارس ابتدایی شهر نهاوند به تعداد ۸۲۶ نفر که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ مشغول به تحصیل بودند. در این پژوهش، حجم نمونه ۴۰ نفر از دانش آموزان دختر پایه اول ابتدایی بودند که با روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند و به روش جایگزاری تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. داده ها با روش های آماری توصیفی (میانگین، انحراف معیار، واریانس) و آمار استنباطی (آزمون تحلیل واریانس تک متغیره) با کمک نرم افزار SPSS۲۷ تجزیه و تحلیل شدند.</p> <p>یافته ها: نتایج تحلیل کوواریانس برای آزمون هر سه فرضیه پژوهش نشان داد، محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مؤلفه های مهارت گوش دادن فعال؛ یعنی مهارت توجه، مهارت پیگیری و مهارت انعکاسی دانش آموزان دختر پایه اول ابتدایی تأثیر مثبت و معناداری دارد.</p> <p>نتیجه گیری: کاربرد صحیح و علمی محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت چه در حوزه آموزش رسمی و چه غیررسمی می تواند بستر مناسبی را جهت بهبود گوش دادن فعال فراگیران در مؤلفه های مهارت توجه، مهارت پیگیری و مهارت انعکاسی فراهم نماید.</p>	<p>تاریخچه مقاله:</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۱۳</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۲۶</p> <p>کلیدواژه ها: مهارت گوش دادن فعال، محیط یادگیری، نمایش خلاق، نظریه فعالیت.</p>
<p>استناد: یزدانفر، نرگس، مرادی مخلص، حسین، و زنگنه، حسین (۱۴۰۳). ارتقای مهارت گوش دادن فعال در بستر محیط یادگیری نمایش خلاق: براساس چارچوب نظریه فعالیت. <i>راهبردهای شناختی در یادگیری</i>، ۱۲(۲۳)، ۵۹-۷۵. https://doi.org/10.22084/j.psychogy.2025.29514.2700</p>	
© نویسنده گان.	ناشر: دانشگاه بوعلی سینا.

۱. مقدمه

امروزه با وجود اهمیت آموزش مهارت‌های زندگی، بسیاری از دانش‌آموزان توانایی‌های لازم را در مواجهه با مسائل زندگی ندارند و آموزش‌های سنتی و مرسوم در قالب یادگیری‌های درون مدرسه‌ای نتوانسته به آن‌ها در حل مسائل زندگی کمک کند (گیلک^۱، ۲۰۱۶؛ ادیب، ۱۳۸۵؛ ادیب‌منش، ۱۴۰۰). این افراد قادر به برقراری ارتباط مؤثر با دیگران نیستند. این مشکل ناشی از نظام‌های آموزشی است که نتوانسته‌اند مهارت‌های ارتباطی لازم را به آن‌ها آموزش دهند. به همین دلیل، این ناتوانی در برقراری ارتباط در بزرگسالی نیز ادامه می‌یابد و موجب بروز چالش‌هایی در روابط اجتماعی آن‌ها می‌شود. انسان موجودی اجتماعی است و اولین ضرورت زندگی اجتماعی، برقراری ارتباط مؤثر است که باعث بهبود کیفیت زندگی افراد می‌شود. یک ارتباط مؤثر از طریق خوب گوش‌دادن، احترام گذاشتن، مشارکت کردن، ابراز وجود و غیره به دست می‌آید (موحدیان و قادری مقدم، ۱۳۹۸). مک ناتون^۲ و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهش خود شواهدی را ارائه دادند که نشان می‌دهد آموزش متمرکز بر مهارت‌های گوش‌دادن فعال می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی مهارت‌های ارتباطی دانش‌آموزان را بهبود بخشد. طیبیه^۳ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود تأکید کردند که باید به گوش‌دادن فعال توجه بیشتری شود؛ زیرا این مهارت نقش مؤثری در فرایند یادگیری ایفا می‌کند. با این حال به‌ندرت کلاس‌هایی برای آموزش گوش‌دادن فعال برگزار می‌شود. این در حالی است که اغلب در دبیرستان‌ها و دانشکده‌ها، کلاس‌هایی به‌منظور تقویت فن بیان دایر می‌گردد.

گوش‌دادن فعال در برقراری ارتباط از اهمیت بالایی برخوردار است (مورفی، ترجمه موسوی ده‌شیخ، ۱۳۹۹). این مهارت یکی از انواع مهارت‌های ارتباطی در نظر گرفته می‌شود (کانپولات^۴، ۲۰۱۵: ۱۶۴)؛ مهارت‌های ارتباطی به‌عنوان یکی از انواع مهارت‌های زندگی، به توانایی‌های فردی اشاره دارند که برای انتقال اطلاعات، ایده‌ها و احساسات به دیگران به کار می‌روند. این مهارت‌ها شامل گوش‌دادن فعال، صحبت کردن مؤثر، نوشتن واضح و توانایی درک غیرکلامی است (ادلر و رادمن^۵، ۲۰۱۶). مهارت‌های زندگی نیز مجموعه توانایی‌هایی است که باعث سازگاری و ایجاد رفتارهای مؤثر و مفید می‌شود. با توجه به مطالعه جیهان^۶، مهارت‌های ارتباطی شامل پاسخ دادن به سؤالات از طریق انعکاس احساسات و افکار گوینده، پرسیدن سؤالات باز که هدایت‌کننده نیستند، پاسخ صحیح به پیام‌ها، برقراری تماس چشمی، تمرکز بر ادراک و دادن بازخورد صحیح و تمایل به گوش‌دادن است (دمیرداگ^۷، ۲۰۲۱: ۴۰). گوش‌دادن فعال، شکل آرمانی این مهارت است که از طریق آن شنوندگان فعالانه افکار را تولید کرده و به‌صورت کلامی و غیرکلامی آن را با دیگران به اشتراک می‌گذارند (کانپولات و همکاران، ۲۰۱۵). این مهارت صرفاً به دریافت پیام خلاصه نمی‌شود؛ بلکه مجموعه‌ای از مهارت‌های تفکر سطح بالاتر مانند استنتاج پیام، تحلیل، تفسیر، قضاوت و ارزشیابی را در برمی‌گیرد. از آنجایی که گوش‌دادن فعال در برقراری ارتباط ضروری است؛ لذا توجه به آن در فرایند یاددهی - یادگیری بسیار حائز اهمیت است (طیبیه و همکاران، ۲۰۲۱). سه مؤلفه‌ی مهم در گوش‌دادن فعال که باید مورد توجه قرار گیرد عبارت است از مهارت توجه، مهارت پیگیری و مهارت انعکاسی. مهارت توجه به معنای این است که به صحبت‌های طرف مقابل با دقت گوش دهیم. منظور از مهارت پیگیری این است که با استفاده از کلمات و سؤالات کوتاه همراه با توجه و مشاهده گوینده او را به ادامه صحبت دعوت کنیم و به‌نوعی پیگیر صحبت‌های وی باشیم و براساس مؤلفه‌های قبلی، گفته‌ها و توضیحات گوینده را به خود او انعکاس دهیم که نشان‌دهنده‌ی درک صحبت‌های او می‌باشد. مهارت انعکاسی نیز به توانایی شنونده در بازتاب و بیان مجدد توضیحات و معانی درک‌شده از گوینده اشاره دارد. این مهارت به شنونده کمک می‌کند تا درک، فهم و پذیرش خود را نسبت به پیام‌های گوینده نشان دهد و ارتباط مؤثرتری برقرار کند. با استفاده از این مهارت، شنونده می‌تواند به گوینده اطمینان دهد که پیام او به‌درستی درک شده است و این امر به بهبود کیفیت ارتباطات کمک می‌کند (خنیفه، ۱۳۸۸). محیط یادگیری در بهبود مهارت گوش‌دادن فعال مؤثر است. محیط یادگیری را می‌توان بافت اجتماعی، روانی و آموزشی در نظر گرفت که یادگیری در آن اتفاق می‌افتد و نگرش‌های فراگیران تحت تأثیر قرار گرفته و پیشرفت‌های آنان را محقق می‌سازد (رضایی و بمانی، ۱۳۹۵: ۳۸). به‌طور کلی

1. Gilak
2. McNaughton
3. Tabieh
4. Canpolat & et al
5. Adler & Rodman
6. Jihan
7. Demirdağ

محیط یادگیری به‌عنوان یک سیستم که شامل مجموعه‌ای از مواد درسی، شیوه‌ها و اصول به‌هم‌پیوسته است، تعریف می‌شود (ساسون^۱ و همکاران، ۲۰۲۲: ۲). فرایند و تکالیف یادگیری خلاقانه و روحیه تعامل بر حس استقلال فراگیران در محیط‌های یادگیری تأثیر دارد (طبایی و همکاران، ۱۳۹۹). یکی از کارآمدترین محیط‌های یادگیری، محیط نمایش خلاق است.

سابقه استفاده از نمایش خلاق در جهان تعلیم و تربیت، به حدود صدسال پیش برمی‌گردد. امروزه قوانینی تصویب می‌شود که معلمان را ملزم می‌کند از طریق نمایش به کودکان آموزش دهند (مامی و امیریان، ۱۳۹۵). تاریخچه نمایش خلاق در ایران به مرکز تولید نمایش عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۳۵۱ برمی‌گردد. جبار باغچه‌بان در کودکان‌های که خود تأسیس کرده بود، نمایش خلاق را حدوداً در سال ۱۳۹۶ در مرنده، بعداً در سال ۱۳۰۴ در تبریز و سپس در شیراز، کار کرده است (به نقل از مرادی مخلص و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۷۳). نمایش خلاق در تمامی مقاطع آموزشی از دوره پیش‌دستانی تا مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد اجرا شده است (بولوت اوزک^۲، ۲۰۱۶).

نمایش خلاق با استفاده از فنون مختلفی همچون بداهه‌پردازی و ایفای نقش در یک مکان از پیش تعیین‌شده اجرا می‌گردد (عبدی قشلاق و پویا منش، ۱۳۹۳: ۱۰۸) و نمایشی غیررسمی است که شرکت‌کنندگان آن را می‌سازند. در نمایش خلاق متن از قبل نوشته‌شده‌ای وجود ندارد و شرکت‌کنندگان به‌صورت بداهه دیالوگ‌ها را بیان می‌کنند. بازیگران در محیط نمایش خلاق یک به یک داستان را چندین بار اجرا می‌کنند که هدف از آن، تکمیل کار نمی‌باشد؛ بلکه بهبود درک و توان بازیگران است. البته در هر اجرا با هدایت مربی، داستان بهتر سازمان‌دهی خواهد شد که باعث رشد بیشتر شرکت‌کنندگان در نمایش می‌شود. نمایش خلاق به سن خاصی تعلق ندارد و کودک تا بزرگسال می‌تواند در چنین نمایشی شرکت داشته باشد (مک‌کاسلین^۳، ترجمه فدایی حسین، ۱۳۹۰: ۳۴-۳۵). به‌منظور استفاده مؤثر از محیط نمایش خلاق در فرایند یادگیری، ضروری است که در طراحی آن به نظریه‌های یادگیری توجه کافی صورت گیرد (وحیدی و همکاران، ۱۴۰۰: ۸۲). ساسون و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود اشاره کردند که تأثیر فضاهای یادگیری باید بر اساس ویژگی‌های خاص و مبتنی بر نظریه‌های یادگیری باشد. یکی از رویکردهایی که می‌تواند در طراحی محیط‌های یادگیری خلاق نقش بسزایی ایفا کند سازنده‌گرایی است. در رویکردهای سازنده‌گرایی به‌جای توجه به طراحی آموزشی، طراحی محیط‌های یادگیری مورد توجه است. محیط یادگیری سازنده‌گرایی محور است که در آن تعامل و هوشیاری انسانی بسیار مورد توجه واقع می‌شود (به نقل از مرادی مخلص و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۳-۴۴). از نظریه‌هایی که می‌تواند در طراحی یک محیط یادگیری سازنده‌گرایی تأثیرگذار باشد، نظریه فعالیت^۴ است. نظریه فعالیت به‌عنوان یک چهارچوب نظری زیرمجموعه‌ای از نظریه اجتماعی-فرهنگی لو ویگوتسکی^۵ محسوب می‌شود که لتونتیف^۶ آن را توسعه داده است (به نقل از کاراناسیوس^۷ و همکاران، ۲۰۱۸). نظریه فعالیت چارچوب مناسبی جهت فهمیدن کار و کنش‌های انسانی است؛ از این نظر که به تعاملات عالی و هوشیاری انسان اشاره دارد و تأکید فراوانی به آن‌ها دارد. عناصر نظریه فعالیت عبارت‌اند از: انگیزه، هدف، فاعل، مفعول، ابزار، جامعه، قوانین، تقسیم کار و پیامد که با توجه به تعاریف ارائه شده از این نظریه و نسل‌های مختلف آن استخراج‌شده‌اند (مرادی مخلص و یزدانفر، ۱۱:۱۴۰۲). میرزایی و قمری (۱۳۹۹) به بررسی اثربخشی بازی گروهی، قصه‌گویی و نمایش خلاق بر کاهش اضطراب دانش‌آموزان پسر مقطع ابتدایی شهر تهران پرداختند و دریافتند که بازی گروهی، قصه‌گویی و نمایش خلاق بر کاهش اضطراب تأثیر معناداری داشته و این تأثیر در پیگیری نیز حفظ شده است. فرحزادی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهش خود تأثیر روش نمایش خلاق بر کاهش اختلال‌های درون نمود کودکان پیش‌دستانی را بررسی کردند که در نهایت مشخص شد نمایش خلاق از طریق فعال‌سازی و پویایی ذهن و برون‌ریزی احساساتی که زمینه بروز آن وجود نداشته است، موجب کاهش اختلال‌های درون نمود کودکان می‌شود. مامی و امیریان (۱۳۹۵) پژوهشی تحت عنوان تأثیر نمایش خلاق بر سازگاری اجتماعی، قضاوت اخلاقی و خلاقیت دانش‌آموزان انجام دادند و تفاوتی معنی‌دار بین گروه آزمایش و کنترل مشاهده نمودند. پت و یلماز^۸ (۲۰۲۱) تأثیر روش

1. Sasson
2. Bulut Ozek
3. Mccaslin
4. Activity Theory
5. Lev Vygotsky
6. Leontiev
7. Karanasios
8. PAT & Yilmaz

نمایش خلاق بر مهارت‌های گفتاری دانش‌آموزان را بررسی کردند و دریافتند که بین گروه آزمایش و کنترل تفاوت معناداری وجود دارد. طبیه و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود به تأثیر داستان‌سرایی دیجیتال بر گوش‌دادن فعال و تفکر خلاق پرداختند و تفاوت معنی‌داری به نفع گروه آزمایش مشاهده کردند. تورکل و اوز^۱ (۲۰۲۰) تأثیر نمایش خلاق بر متغیرهای مرتبط با صحبت کردن را مطالعه کردند و تفاوت معناداری در نگرش و خودکفایی گفتاری گروه آزمایش یافتند. سیلان و گوک کولاک^۲ (۲۰۱۹) تأثیر فعالیت‌های نمایشی بر مهارت‌های اجتماعی کودکان پنج ساله را بررسی کردند و تفاوت معنی‌داری به نفع گروه آزمایش مشاهده شد. جراح^۳ (۲۰۱۹) به بررسی تأثیر استفاده از نمایش خلاق در آموزش مهارت‌های زندگی و تفکر بازتابی پرداخت و یافته‌ها نشان داد که این روش مؤثر است. سر^۴ (۲۰۱۷) تأثیر نمایش خلاق بر مهارت‌های نوشتاری دانش‌آموزان را بررسی کرد و بهبود مهارت‌های نوشتاری گروه آزمایش را تأیید کرد. سینر و کیوانچ اوزتوغ^۵ (۲۰۱۷) در پژوهش خود با عنوان تأثیر آموزش نمایش خلاق بر توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دبستان دریافتند آموزش نمایش خلاق موجب افزایش معنادار مهارت‌های اجتماعی می‌شود. بولوت اوزک (۲۰۱۶) تأثیر نمایش خلاق بر پیشرفت دانش‌آموزان در دوره فناوری اطلاعات را مثبت ارزیابی کرد. پکدمیر و کاکسل آکیول^۶ (۲۰۱۵) به بررسی تأثیر آموزش نمایش بر حوزه‌های هوشی چندگانه کودکان ۵ ساله پرداختند و در بررسی خود تفاوت معنی‌داری در حوزه‌های هوشی چندگانه کودکان پنج‌ساله نیافتند. چتینگوز و کانتورک‌گونهان^۷ (۲۰۱۲) تأثیر فعالیت‌های نمایش خلاق بر مهارت‌های اجتماعی کودکان شش ساله را مثبت ارزیابی کردند و تفاوت معناداری به نفع گروه آزمایش مشاهده کردند. بر اساس نتایج تحقیقات پیشین می‌توان ادعا کرد که نمایش خلاق تأثیر قابل توجهی بر بهبود مهارت‌های زندگی و مهارت‌های ارتباطی دارد. همچنین با توجه به اهمیت مقطع ابتدایی که به‌عنوان نقطه ورودی به یک مسیری طولانی و حائز اهمیت در فرایند یادگیری کودکان شناخته می‌شود (گوداس^۸ و همکاران، ۲۰۱۶) و با توجه به این نکته که تحقیقات نشان داده‌اند مشارکت دانش‌آموزان در نمایش خلاق به رشد مهارت‌های زبانی کمک می‌کند (کارداش و رایت^۹، ۱۹۸۷؛ واگنر^{۱۰}، ۱۹۹۸؛ به نقل از مگر^{۱۱}، ۲۰۰۸)؛ در نتیجه می‌توان اظهار کرد که طراحی یک محیط نمایشی مشابه محیط نمایش خلاق که مبتنی بر نظریه فعالیت بنا شده باشد، می‌تواند در ارتقای مهارت گوش‌دادن فعال مؤثر باشد.

پژوهش حاضر با تمرکز بر محیط‌های یادگیری نمایش خلاق و مبتنی بر نظریه فعالیت، به بررسی تأثیر این محیط‌ها بر بهبود مهارت گوش‌دادن فعال، به‌عنوان یک مهارت ارتباطی کلیدی می‌پردازد. این پژوهش با پژوهش‌های پیشین در دو جنبه اصلی متفاوت است. اولاً، در این پژوهش به‌طور خاص به محیط‌های نمایش خلاق پرداخته شده است که بر اساس نظریه فعالیت طراحی شده‌اند. ثانیاً، تمرکز بر مهارت گوش‌دادن فعال به‌عنوان یک مهارت اجتماعی اساسی، نوآوری اصلی این پژوهش محسوب می‌شود. با توجه به اهمیت روزافزون مهارت‌های ارتباطی در عصر حاضر و کمبود مطالعات در زمینه تأثیر محیط‌های یادگیری پویا بر توسعه این مهارت‌ها، به‌ویژه مهارت گوش‌دادن فعال، انجام این پژوهش ضروری به نظر می‌رسد. محیط‌های نمایش خلاق به‌عنوان فضایی برای یادگیری فعال و تعاملی، پتانسیل بالایی برای تقویت مهارت‌های اجتماعی از جمله گوش‌دادن فعال دارند. با توجه به این پتانسیل، این پژوهش با هدف بررسی تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت گوش‌دادن فعال فراگیران؛ با طرح و بررسی فرضیات زیر انجام پذیرفت:

- ۱- محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت توجه فراگیران تأثیر دارد.
- ۲- محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت پیگیری فراگیران تأثیر دارد.
- ۳- محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت انعکاسی فراگیران تأثیر دارد.

1. Turkel & Oz
2. Ceylan & Gök Çolak
3. Jarrah
4. Ser
5. Ciner & Kivanc-Oztug
6. Pekdemir & KÖKSAL AKYOL
7. Çetingöz & Canturk Gunhan
8. Goudas & et al
9. Kardash & Wright
10. Wagner
11. Mages

۲. روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف جزء پژوهش‌های کاربردی، از لحاظ ماهیت داده جزء پژوهش‌های کمی و از نظر شیوه اجرا جزء پژوهش‌های شبه‌آزمایشی است که با طرح پژوهشی پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل انجام پذیرفت. برنامه آموزش نمایش خلاق به‌عنوان متغیر مستقل و مهارت شنیدن فعال به‌عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شد. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانش‌آموزان دختر پایه اول مدارس ابتدایی شهر نهاوند به تعداد ۸۲۶ نفر است که در سال تحصیلی (۱۴۰۳-۱۴۰۲) مشغول به تحصیل بودند. در این مطالعه، حجم نمونه ۴۰ نفر از این دانش‌آموزان دختر با سن شش تا هفت سال، با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و به روش جایگزاری تصادفی در دو گروه آزمایش و گواه قرار گرفتند. تعداد دانش‌آموزان گروه آزمایش ۲۰ نفر بودند که با روش نمایش خلاق آموزش دیدند و تعداد دانش‌آموزان گروه گواه نیز ۲۰ نفر بودند که آموزش‌ها را به‌صورت سنتی دریافت نمودند. این مرحله از تقسیم‌بندی به‌منظور اطمینان از عدم وجود تعصب در انتخاب گروه‌ها و افزایش اعتبار نتایج پژوهش انجام شد.

۱-۲. روش اجرای پژوهش

در این پژوهش، شش مبحث بهداشتی از کتاب علوم پایه اول ابتدایی مبتنی بر نمایش خلاق در شش جلسه آموزشی به گروه آزمایش ارائه شد. این جلسات شامل موارد زیر بودند: جلسه اول به مراقبت از چشم‌ها و گوش‌ها (فصل دوم، صفحه ۱۵) اختصاص داشت، جلسه دوم به بهداشت فردی و مبحث ناخن گرفتن (فصل سوم، صفحه ۲۰) پرداخت، جلسه سوم به بهداشت دهان و دندان و مبحث مسواک زدن (فصل سوم، صفحه ۲۰) اشاره داشت، جلسه چهارم به رعایت ایمنی و مبحث طرز نشستن صحیح (فصل سوم، صفحه ۲۴) اختصاص یافت، جلسه پنجم به مراقبت‌های پزشکی و مبحث مراجعه به پزشک (فصل سوم، صفحه ۲۳) پرداخته و در نهایت، جلسه ششم به تغذیه سالم (فصل سوم، صفحه ۲۲) اختصاص داده شد. به علاوه، گروه کنترل آموزش این شش مبحث را به شیوه سنتی دریافت کردند. فرایند اجرای پژوهش در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۱. فرایند اجرای پژوهش

مرحله اول: طراحی و آماده‌سازی

هدف از این مرحله برقراری آرامش برای شرکت‌کنندگان و ایجاد محیطی مطمئن برای شناخت خود و برقراری ارتباط مؤثر با یکدیگر است. این فرایند معمولاً توسط معلمان یا مربیان هدایت می‌شود و به‌عنوان نوعی آمادگی برای مرحله بعدی در نظر گرفته می‌شود. این مرحله شامل فعالیت‌های زیر است و مولفه‌های انگیزه، هدف، فاعل، مفعول و ابزار نظریه فعالیت را در برمی‌گیرد.

۱. **قصه‌گویی:** با توجه به مؤلفه انگیزه در نظریه فعالیت، در هر جلسه قصه‌ای مرتبط با موضوع ارائه شد.
۲. **طرح‌بندی:** با توجه به مؤلفه هدف نظریه فعالیت، طرح داستان با مشارکت دانش‌آموزان تعیین گردید. طرح‌بندی شامل مراحل زمینه‌چینی، بحران، اوج‌گیری، نقطه اوج یا گره‌گشایی و فرود می‌باشد.
۳. **تعیین قسمت یا قسمت‌های قابل اجرا:** با توجه به مؤلفه هدف نظریه فعالیت و با در نظر گرفتن طول داستان و زمان اجرا، قسمت‌های قابل اجرا با همکاری و رأی‌گیری از دانش‌آموزان مشخص شد.
۴. **طرح جزئیات قسمت‌های انتخاب‌شده:** با توجه به مؤلفه هدف نظریه فعالیت، زمانی که کودکان توالی داستان را دریافتند، جزئیات به‌صورت شفاهی بیان شد.
۵. **سازمان‌دهی:** با توجه به مؤلفه‌های فاعل، مفعول و ابزار نظریه فعالیت، در این قسمت به سؤالاتی مانند پرسش‌های زیر پاسخ داده شد. همچنین از ابزارهای موجود به‌طور متنوعی استفاده گردید.

بازیگران چند نفر باشند؟

چه کسانی در مرحله اول بازی کنند و چه کسانی در مرحله تکرار؟

نقش مورد علاقه هر کدام از بازیگران کدام است؟

چه مقدار فضا برای اجرای نمایش خلاق به دانش‌آموزان داده خواهد شد و محدوده آن کدام است؟

چه مقدار وقت لازم خواهد بود و نقاط حساس کجاست؟

از ابزار موجود در کلاس به چه نحوی و در کدام قسمت‌ها می‌توان استفاده کرد؟

۶. **دادن فرصت به بازیگران:** با توجه به مؤلفه‌های فاعل، مفعول و ابزار در نظریه فعالیت، در این مرحله فرصتی برای تأمل و گفتگو درباره شخصیت‌هایی که دانش‌آموزان انتخاب کرده‌اند فراهم گردید. آن‌ها به کلنجر رفتن با نقش شخصیت‌های داستان در ذهن خود پرداختند. در این راستا، آموزگار با توضیح در مورد نقش‌ها، مشخصات ظاهری و طرز رفتار آن‌ها به دانش‌آموزان کمک کرد.

۷. **تعیین گروه شاهد و بازیگر و تعیین وظایف گروه شاهد:** با توجه به مؤلفه‌های فاعل، مفعول و ابزار نظریه فعالیت، در این مرحله گروه بازیگران و گروه شاهد مشخص گردید.

مرحله دوم: اجرا و بازیگری

این مرحله نقطه شروع بازیگری است که در آن می‌توان از فن‌های مختلفی مانند بداهه‌گویی، نقش‌آفرینی و غیره استفاده کرد. این مرحله شامل فعالیت زیر است و مؤلفه‌های جامعه، قوانین و تقسیم کار در نظریه فعالیت را دربر می‌گیرد.

۸. شروع بازی: با توجه به مؤلفه‌های جامعه، قوانین و تقسیم کار در نظریه فعالیت، دانش‌آموزان به‌عنوان یک جامعه در نظر گرفته می‌شوند. بازی با توجه به قوانینی که توسط معلم بیان می‌شود و تقسیم کاری که صورت می‌گیرد، با اشاره آموزگار شروع می‌شود. آموزگار در این مرحله نقش راهنما و تماشاگر را ایفا کرده و در صورت نیاز، نقشی از داستان را در یک فضای صمیمی بر عهده می‌گیرد. همچنین، مدیریت زمان و اجرای نمایش را به دقت انجام می‌دهد.

مرحله سوم: ارزیابی و اصلاح

در این مرحله، نتایج آموزشی حاصل از مطالعات نمایشی مورد بحث و ارزیابی قرار می‌گیرند و مجدداً توسط گروه بعدی (مشاهده‌کنندگان) مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. این مرحله شامل فعالیت زیر است و مؤلفه پیامد در نظریه فعالیت را دربر می‌گیرد.

۹. ارزیابی: با توجه به مؤلفه پیامد در نظریه فعالیت، پس از پایان بازی و تشکر آموزگار از دانش‌آموزان، گروه شاهد پنج نقطه ضعف و قوت گروه بازیگر را بیان کردند. آموزگار نیز به این نقاط پاسخ مناسب به همراه راهکارهایی برای رفع نقاط ضعف ارائه نمود که این امر با مشارکت دانش‌آموزان انجام شد. در ادامه، نیز با تکرار بازی به‌منظور مشارکت تمامی دانش‌آموزان، گروه دوم همان قصه را به شیوه‌ای دیگر اجرا کردند.

۲-۲. ابزار پژوهش

۲-۲-۱. شیوه کتابخانه‌ای: برای تدوین مبانی، تعاریف و مفاهیم نظری، از منابع کتابخانه‌ای بهره‌برداری شد. در این راستا، مهم‌ترین و مفیدترین منابع شامل مقالات، پایان‌نامه‌ها و کتب مرتبط با پژوهش، همچنین پایگاه‌ها و منابع اطلاعاتی و کتابخانه‌های دانشگاه‌های کشور مورد استفاده قرار گرفت.

۲-۲-۲. پرسش‌نامه گوش‌دادن فعال: به‌منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز، از پرسشنامه بهره‌گیری شده است. پرسش‌نامه استاندارد گوش‌دادن فعال گلن و پود (۱۹۸۹)^۱ که شامل ۱۵ گویه است که به تفکیک، ۴ گویه برای مهارت توجه، ۴ گویه برای مهارت پیگیری و ۷ گویه برای مهارت انعکاسی می‌باشد.

جدول ۱. گویه‌ها و ابعاد پرسشنامه استاندارد گوش‌دادن فعال گلن و پود

ردیف	مؤلفه‌های گوش‌دادن فعال	شماره سؤالات
۱	مهارت توجه	۱ و ۵ و ۱۱ و ۱۳
۲	مهارت انعکاسی	۲ و ۴ و ۶ و ۹ و ۱۰ و ۱۴ و ۱۵
۳	مهارت پیگیری	۳ و ۶ و ۷ و ۱۲
	کل پرسشنامه	۱-۱۵

پژوهشگر این پرسش‌نامه را در پیش‌آزمون و پس‌آزمون برای هر دانش‌آموز، شامل گروه آزمایش و گروه کنترل به‌صورت بلی - خیر پاسخ داد. در بخش روایی، آزمون همگن بودن به‌منظور تک‌جنسی کردن یا همگن کردن سؤالات هر بعد انجام شد. این آزمون به بررسی تحلیلی عاملی تأییدی سؤالات متغیرهای پژوهش پرداخته است. نتایج نشان می‌دهد که بارعاملی تمامی متغیرهای پژوهش بیشتر از ۰/۴ است و هیچ یک از سؤالات از مدل اندازه‌گیری خارج نمی‌شوند. همچنین، روایی این پرسش‌نامه نیز مورد تأیید متخصصان قرار گرفته است. پایایی پرسش‌نامه گوش‌دادن فعال بر اساس آزمون آلفای کرونباخ^۲، آزمون پایایی ترکیبی^۳ و آزمون اسپیرمن^۴ مورد سنجش قرار گرفت. ضرایب آلفای کرونباخ برای متغیر پژوهش و ابعاد آن بیشتر از ۰/۷ بوده است؛ بنابراین همبستگی بین سؤالات متغیرها در خارج از مدل اندازه‌گیری مورد تأیید قرار گرفت و متغیر پژوهش و ابعاد آن در خارج از مدل اندازه‌گیری دارای همسانی درونی بودند.

۳. یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، ۴۰ دانش‌آموز دختر پایه اول مدارس ابتدایی شهر نهاوند با سنین شش تا هفت سال، به دو گروه کنترل و آزمایش تقسیم شدند که هر کدام شامل ۲۰ نفر بودند. هر گروه ۵۰ درصد از کل دانش‌آموزان را تشکیل می‌دهد. پس از اجرای برنامه

1. Gelell & Pood Standard active listening questionnaire
2. Cronbach's Alpha
3. Composite Reliability (CR)
4. Spearman

آزمایشی، از هر دو گروه پس‌آزمون گرفته شد و داده‌های پیش‌آزمون و پس‌آزمون استخراج شدند. شاخص‌های توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار و واریانس هر یک از مؤلفه‌های مهارت گوش دادن فعال به تفکیک گروه‌ها در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۲. میانگین، انحراف معیار و واریانس مؤلفه‌های گوش دادن فعال

متغیر	گروه	حالت	میانگین	انحراف معیار	واریانس	کمترین	بیشترین
مهارت توجه	کنترل	پیش‌آزمون	۲/۹۵	۱/۳۱۶	۱/۷۳۴	۰	۴
		پس‌آزمون	۲/۸	۱/۱۰۵	۱/۲۲۱	۰	۴
	آزمایش	پیش‌آزمون	۱/۵	۰/۹۴۵	۰/۸۹۵	۰	۴
		پس‌آزمون	۳/۵	۰/۷۶	۰/۵۷۹	۲	۴
مهارت پیگیری	کنترل	پیش‌آزمون	۱/۷	۱/۱۲۸	۱/۲۷۴	۰	۳
		پس‌آزمون	۱/۸	۰/۹۵۱	۰/۹۰۵	۰	۳
	آزمایش	پیش‌آزمون	۱/۲	۰/۸۳۳	۰/۶۹۵	۰	۳
		پس‌آزمون	۳/۲۵	۰/۷۸۶	۰/۶۱۸	۲	۴
مهارت انعکاسی	کنترل	پیش‌آزمون	۳/۷۵	۰/۹۶۶	۰/۹۳۴	۲	۵
		پس‌آزمون	۳/۷۵	۱/۱۶۴	۱/۳۵۵	۲	۶
	آزمایش	پیش‌آزمون	۳/۱۵	۲/۰۰۷	۴/۰۲۹	۰	۶
		پس‌آزمون	۶/۴	۱/۰۹۵	۱/۲	۳	۷

همان‌طور که جدول ۳ نشان می‌دهد، نتایج گویای این مطلب است که میزان مؤلفه‌های مهارت گوش دادن فعال دانش‌آموزان دختر پایه اول مدارس ابتدایی شهر نهاوند در محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت افزایش یافته است. نرمال بودن متغیرهای پژوهش با استفاده از آزمون کولموگروف - اسمیرنف^۱ مورد ارزیابی قرار گرفت. جدول ۴ نرمال بودن مؤلفه‌های مهارت گوش دادن فعال در بین دانش‌آموزان دختر پایه اول مدارس ابتدایی شهر نهاوند را در حالت پیش‌آزمون و پس‌آزمون نشان می‌دهد.

جدول ۴. بررسی وضعیت نرمال بودن متغیر پژوهش

متغیر	حالات	آماره Z	سطح معناداری
مهارت توجه	پیش‌آزمون	۰/۱۹۳	۰/۰۶۶
	پس‌آزمون	۰/۲۷۷	۰/۱۴۶
مهارت پیگیری	پیش‌آزمون	۰/۲۴۷	۰/۱۰۲
	پس‌آزمون	۰/۱۸۸	۰/۱۱
مهارت انعکاسی	پیش‌آزمون	۰/۲۱۱	۰/۱۰۹
	پس‌آزمون	۰/۲۰۶	۰/۱۷۹

جدول ۵ با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس تک‌متغیره، تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت توجه دانش‌آموزان پایه اول را بررسی می‌کند.

جدول ۵. بررسی فرضیه اول پژوهش

مدل تصحیح شده	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی‌داری	مجذور اتا
مدل تصحیح شده	۱۰/۵۵	۲	۵/۲۷۵	۶/۸۳۷	۰/۰۰۳	۰/۲۷
عرض از مبدأ	۴۶/۴۷۴	۱	۴۶/۴۷۴	۶۰/۲۳	۰/۰۰۱	۰/۶۱۹
مهارت توجه	۵/۶۵	۱	۵/۶۵	۷/۳۲۳	۰/۰۱	۰/۱۶۵
گروه	۹/۹۲۷	۱	۹/۹۲۷	۱۲/۸۶۶	۰/۰۰۱	۰/۲۵۸
خطا	۲۸/۵۵	۳۷	۰/۷۷۲	-	-	-
مجموع	۴۳۶	۴۰	-	-	-	-
مجموع تصحیح شده	۳۹/۱	۳۹	-	-	-	-

نتایج تحلیل کوواریانس برای آزمون فرضیه اول پژوهش که در جدول ۵ ارائه شده است، نشان می‌دهد که محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت توجه دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی تأثیر دارد؛ بنابراین فرضیه اول پژوهش تأیید می‌گردد ($F_{(1,47)} = 12.866, P < .05$).

جدول ۶ با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیره، تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت پیگیری دانش‌آموزان پایه اول را بررسی می‌کند.

جدول ۶. بررسی فرضیه دوم پژوهش

مجدور انا	سطح معنی‌داری	آماره F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۵۲۳	۰/۰۰۱	۲۰/۲۵۲	۱۳/۰۵۸	۲	۲۶/۱۱۷	مدل تصحیح شده
۰/۶۷۱	۰/۰۰۱	۷۵/۶۱۷	۴۸/۷۵۸	۱	۴۸/۷۵۸	عرض از مبدأ
۰/۱۷۶	۰/۰۰۸	۷/۸۹۷	۵/۰۹۲	۱	۵/۰۹۲	مهارت پیگیری
۰/۵۱۲	۰/۰۰۱	۳۸/۸۳۶	۲۵/۰۴۲	۱	۲۵/۰۴۲	گروه
-	-	-	۰/۶۴۵	۳۷	۲۳/۸۵۸	خطا
-	-	-	-	۴۰	۳۰۵	مجموع
-	-	-	-	۳۹	۴۹/۹۷۵	مجموع تصحیح شده

نتایج تحلیل کوواریانس برای آزمون فرضیه دوم پژوهش که در جدول ۶ ارائه شده است، نشان می‌دهد محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت پیگیری دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی تأثیر دارد؛ بنابراین فرضیه دوم پژوهش تأیید می‌گردد ($F_{(1,37)} = 38.836, P < .05$).

جدول ۷ با استفاده از آزمون تحلیل کوواریانس تک متغیره، تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت انعکاسی دانش‌آموزان پایه اول را بررسی می‌کند.

جدول ۷. بررسی فرضیه سوم پژوهش

مجدور انا	سطح معنی‌داری	آماره F	میانگین مربعات	درجه آزادی	مجموع مربعات	
۰/۶۱۶	۰/۰۱	۲۹/۶۳۹	۳۶/۶۵۶	۲	۷۳/۱۳	مدل تصحیح شده
۰/۷۴۳	۰/۰۰۱	۱۰۷/۰۸۲	۱۳۲/۱۰۳	۱	۱۳۲/۱۰۳	عرض از مبدأ
۰/۰۶	۰/۱۳۳	۲/۳۵۴	۲/۹۰۵	۱	۲/۹۰۵	مهارت انعکاسی
۰/۶۱۶	۰/۰۰۱	۵۹/۲۷۵	۷۳/۱۲۵	۱	۷۳/۱۲۵	گروه
-	-	-	۱/۲۳۴	۳۷	۴۵/۶۴۵	خطا
-	-	-	-	۴۰	۱۱۴۹	مجموع
-	-	-	-	۳۹	۱۱۸/۷۷۵	مجموع تصحیح شده

نتایج تحلیل کوواریانس برای آزمون فرضیه سوم پژوهش که در جدول ۷ ارائه شده است، نشان می‌دهد محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت انعکاسی دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی تأثیر دارد؛ بنابراین فرضیه سوم پژوهش تأیید می‌گردد ($F_{(1,47)} = 59.275, P < .05$).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تعیین تأثیر محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت بر مهارت گوش دادن فعال دانش‌آموزان دختر پایه اول شهر نهاوند انجام گرفت. یافته‌ها نشان داد بین گروه آزمایش و گروه کنترل در هر سه فرضیه تفاوت معناداری وجود دارد. لذا، کاربست محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت توانسته است تأثیر مثبت و معناداری بر تقویت مهارت توجه، مهارت پیگیری و مهارت انعکاسی دانش‌آموزان دختر پایه اول ابتدایی داشته باشد.

در تبیین فرضیه اول این نتیجه با نتایج پژوهش‌های فرحزادی و همکاران (۱۳۹۶)، پت و یلماز (۲۰۲۱)، طیبیه و همکاران (۲۰۲۱)، سیلان و گوک کولاک (۲۰۱۹)، جراح (۲۰۱۹)، سر (۲۰۱۷)، سینر و کیوانچ اوزتوگ (۲۰۱۷)، بولوت اوزک (۲۰۱۶)، کانپولات و همکاران (۲۰۱۵)، چتینگوز و کانتورک‌گوهان (۲۰۱۲) همسو می‌باشد. می‌توان اظهار کرد که توجه به معنای این

است که شنوندگان تمام حواس خود را متمرکز نموده و به‌طور کامل و با دقت به فرستنده پیام توجه داشته باشند (خنیفر، ۱۳۸۸). منقطع شدن حواس فرد به صحبت‌های گوینده نشان‌دهندهٔ ابراز علاقهٔ وی به پیام گوینده است (وگر، ۲۰۱۴: ۱۴)؛ همچنین با توجه به نظریهٔ هوش میان‌فردی گاردنر لازمهٔ درک دیگران و برقراری تعامل مؤثر با آن‌ها برخورداری از مهارت توجه است (سیف، ۱۳۸۹: ۳۲۹-۳۳۱). توجه به تمرین‌های دست‌گرمی متناسب با سن کودکان از جمله پانتومیم در نمایش خلاق به مؤلفهٔ انگیزهٔ نظریهٔ فعالیت اشاره دارد. اولین مرحله از نمایش خلاق قصه‌گویی، بیان قصه‌ای که دربرگیرنده نکتهٔ آموزشی است به مؤلفهٔ هدف نظریهٔ فعالیت اشاره دارد. کودکان در یک محیطی که به‌عنوان جامعه در نظر گرفته می‌شود با توجه به قوانین و تقسیم وظایف خود و استفاده از ابزارهای قلیل‌دسترس و حتی خیالی به ایفای نقش خود می‌پردازند که نتیجه یا پیامدی را به دنبال خواهد داشت (با توجه به سایر مؤلفه‌های نظریهٔ فعالیت؛ یعنی فاعل، مفعول، ابزار، جامعه، قوانین، تقسیم کار). ارزیابی گروه بازیگر توسط گروه تماشاچی در پایان اجرای هر گروه که این موضوع باعث می‌شود که کودکان به نحوهٔ اجرای نقش‌های دوستان خود به خوبی توجه کرده باشند که بتوانند بازخوردهای خوبی ارائه دهند که به مؤلفهٔ پیامد نظریهٔ فعالیت اشاره دارد. با این وجود، با پژوهش‌های سون (۲۰۲۱) و پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) ناهمسو است؛ زیرا طبق نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش‌ها همواره استفاده از روش نمایش موجب بهبود و تقویت انواع مهارت‌ها نخواهد شد. سون (۲۰۲۱) در پژوهش خود به بررسی تأثیر روش نمایش بر مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان دبستان پرداخت که دانش‌آموزان شرکت‌کننده شامل ۲۱ نفر دختر و ۳۳ نفر پسر بودند؛ اما تفاوت معناداری بین نمرات گروه آزمایش و کنترل مشاهده نکرد؛ بنابراین نتیجه گرفت که فعالیت‌های نمایشی اجرا شده هیچ تفاوت آماری معنی‌داری در مهارت‌های تصمیم‌گیری شرکت‌کنندگان ایجاد نمی‌کند. پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود به بررسی تأثیر آموزش نمایش بر حوزه‌های هوشی چندگانهٔ کودکان ۵ ساله پرداختند که ۸ حوزهٔ هوش چندگانه را مورد بررسی قرار دادند تعداد کودکان گروه آزمایش (۳۰ نفر) و گروه کنترل (۳۵ نفر) که ۵ نفر تحت نظر بودند؛ اما پژوهش تفاوت معنی‌داری بین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون کودکان گروه آزمایش و کنترل مشاهده نشد. در واقع می‌توان گفت در آموزش مفاهیم گوناگون و انواع مهارت‌های مختلف می‌بایست در طراحی محیط‌های یادگیری نوین دقت لازم را داشته و به نکات موردنظر توجه داشته باشیم (ساسون و همکاران، ۲۰۲۲: ۳).

در تبیین فرضیهٔ دوم می‌توان اظهار کرد که این نتیجه با نتایج پژوهش‌های پت و یلماز (۲۰۲۱)، طیبیه و همکاران (۲۰۲۱)، سیلان و گوک کولاک (۲۰۱۹)، سینر و کیوانچ اوزتوگ (۲۰۱۷)، کانپولات و همکاران (۲۰۱۵)، چتینگوز و کانتورک‌گونهبان (۲۰۱۲) همسو است. می‌توان گفت پیگیری به معنای دنبال کردن صحبت‌ها و رفتارهای طرف مقابل می‌باشد که می‌تواند شامل کلمات تشویقی کوتاهی؛ چون بله درسته یا استفاده از سؤالات کوتاه و باز به‌منظور تشویق طرف مقابل باشد (خنیفر، ۱۳۸۸). طبق نظریهٔ فعالیت، یادگیری در اثر تعاملات اجتماعی اتفاق خواهد افتاد (لئونتیف، ۱۹۸۱). در محیط یادگیری نمایش خلاق نیز کودکان با یکدیگر تعامل داشته و ارتباطی دوسویه دارند و صحبت‌ها و رفتارهای دوستان خود را پیگیری می‌کنند. به دلیل این که محیط یادگیری نمایش خلاق بسیار منقطع است اگر کودکی در ادامهٔ ایفای نقش خود دچار مشکل شود با توجه به ویژگی بداهه‌پردازی در فرایند نمایش خلاق، مربی یا سایر کودکان با استفاده از جملات تشویقی یا سؤالات کوتاه به او کمک می‌کنند که به ادامهٔ ایفای نقش خود بپردازد. ولی با پژوهش‌های سون (۲۰۲۱) و پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) ناهمسو است؛ زیرا بر اساس نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش‌ها صرفاً استفاده از روش نمایش موجب بهبود و تقویت انواع مهارت‌ها نخواهد شد. سون (۲۰۲۱) در پژوهش خود به بررسی تأثیر روش نمایش بر مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان دبستان پرداخت که دانش‌آموزان شرکت‌کننده شامل ۲۱ نفر دختر و ۳۳ نفر پسر بودند؛ اما تفاوت معناداری بین نمرات گروه آزمایش و کنترل مشاهده نکرد؛ بنابراین نتیجه گرفت که فعالیت‌های نمایشی اجرا شده هیچ تفاوت آماری معنی‌داری در مهارت‌های تصمیم‌گیری شرکت‌کنندگان ایجاد نمی‌کند. پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود به بررسی تأثیر آموزش نمایش بر حوزه‌های هوشی چندگانهٔ کودکان ۵ ساله پرداختند که ۸ حوزهٔ هوش چندگانه را مورد بررسی قرار دادند تعداد کودکان گروه آزمایش (۳۰ نفر) و گروه کنترل (۳۵ نفر) که ۵ نفر تحت نظر بودند؛ اما پژوهش تفاوت معنی‌داری بین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون کودکان گروه آزمایش و کنترل مشاهده نشد. در واقع می‌توان گفت توجه به طراحی محیط‌های یادگیری نوین از اهمیت والایی برخوردار است (ساسون و همکاران،

۲۰۲۲: ۳)؛ همین‌طور می‌بایست به اصول محیط‌های یادگیری از جمله اصول محیط نمایش خلاق که کیانیان (۱۳۸۴) در کتاب خود بیان کرده است به‌طور دقیق توجه نمود و به‌درستی آن‌ها را رعایت کرد.

در تبیین فرضیه سوم می‌توان گفت که نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج پژوهش‌های پت و یلماز (۲۰۲۱)، طیبیه و همکاران (۲۰۲۱)، تورکل و کولای (۲۰۲۱)، سیلان و گوک کولاک (۲۰۱۹)، سر (۲۰۱۷)، سینر و کیوانچ اوزتوگ (۲۰۱۷)، بولوت اوزک (۲۰۱۶)، کانپولات و همکاران (۲۰۱۵)، چتینگوز و کانتورک‌گونهان (۲۰۱۲) همسو می‌باشد. همچنین می‌توان اظهار کرد که انعکاس به معنای بازتاب یا بازخورد می‌باشد. منظور از مهارت انعکاسی در گوش دادن فعال، ارائه پاسخ یا بازخورد به‌طرف مقابل است که نشان‌دهنده این است که پیام وی دریافت شده است (جونسدوتیر و فریدریک داتیر، ۲۰۲۰: ۱۸۰). با توجه به مؤلفه‌های نظریه فعالیت در محیط نمایش خلاق کودکان پس از ایفای نقش‌های گروه بازیگر به ارزیابی نحوه اجرای آن‌ها می‌پردازند و دلایل خود را بیان می‌نمایند. در واقع آنچه را که تماشا کرده‌اند به گروه بازیگر انعکاس می‌دهند. می‌توان گفت به دلیل جذاب بودن محیط یادگیری نمایش خلاق برای کودکان آن‌ها می‌توانند از ارتباطات غیرکلامی برداشت خوبی داشته باشند معمولاً صبر می‌کنند که نمایش گروه بازیگر تمام شود سپس بازخورد ارائه دهند نه این‌که جین اجرا از خود عکس‌العمل نشان دهند؛ در نتیجه به‌راحتی می‌توانند آنچه را که دیده یا شنیده‌اند انعکاس دهند. ولی با پژوهش‌های سون (۲۰۲۱) و پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) ناهمسو است؛ زیرا بر اساس نتایج به‌دست‌آمده در این پژوهش‌ها صرفاً استفاده از روش نمایش موجب بهبود و تقویت انواع مهارت‌ها نخواهد شد. سون (۲۰۲۱) در پژوهش خود به بررسی تأثیر روش نمایش بر مهارت‌های تصمیم‌گیری دانش‌آموزان دبستان پرداخت که دانش‌آموزان شرکت‌کننده شامل ۲۱ نفر دختر و ۳۳ نفر پسر بودند؛ اما تفاوت معناداری بین نمرات گروه آزمایش و کنترل مشاهده نکرد؛ بنابراین نتیجه گرفت که فعالیت‌های نمایشی اجرا شده هیچ تفاوت آماری معنی‌داری در مهارت‌های تصمیم‌گیری شرکت‌کنندگان ایجاد نمی‌کند. پکدمیر و کاکسل آکیول (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود به بررسی تأثیر آموزش نمایش بر حوزه‌های هوشی چندگانه کودکان ۵ ساله پرداختند که ۸ حوزه هوش چندگانه را مورد بررسی قرار دادند تعداد کودکان گروه آزمایش (۳۰ نفر) و گروه کنترل (۳۵ نفر) که ۵ نفر تحت نظر بودند؛ اما پژوهش تفاوت معنی‌داری بین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون کودکان گروه آزمایش و کنترل مشاهده نشد. در واقع می‌توان گفت توجه به طراحی محیط‌های یادگیری نوین که موجب به‌وجود آمدن حس اشتیاق در کودکان شود بسیار حائز اهمیت است (کوی‌آبادی و پیوست، ۱۴۰۲).

بنابراین، با توجه به اهمیت کسب مهارت گوش دادن فعال به‌عنوان اولین مهارت زبان‌آموزی است که افراد کسب می‌نمایند و به برقراری ارتباط صحیح کمک می‌کند؛ می‌بایست در جهت آموزش و یادگیری آن تلاش کرد. ارتقای این مهارت مستلزم طراحی محیطی متناسب با نظریه‌های یادگیری است که بسیار منعطف و جذاب برای دانش‌آموزان باشد تا بتوانند فعالانه به تقویت مهارت گوش دادن فعال بپردازند. طبق یافته‌های به‌دست‌آمده، محیط یادگیری نمایش خلاق مبتنی بر نظریه فعالیت که یکی از نظریه‌های رویکرد سازنده‌گرایی است و دانش‌آموز محور است؛ می‌تواند مؤلفه‌های گوش دادن فعال؛ یعنی مهارت توجه، مهارت پیگیری و مهارت انعکاسی را در دانش‌آموزان تقویت کند. بر اساس آنچه که گفته شد می‌توان اظهار کرد که طراحی محیط یادگیری که مبتنی بر محیط نمایش خلاق باشد می‌تواند در آموزش موضوعات و مباحث مختلف ثمربخش باشد. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر مرحله پیگیری می‌باشد که این مرحله به‌عنوان یک مرحله مهم در پژوهش‌ها در جهت تعمیم نتایج اهمیت دارد و می‌تواند به درک عمیق‌تری از تأثیرات طولانی‌مدت کمک کند؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آینده به پیگیری نتایج توجه بیشتری داشته باشند. محدود بودن نمونه تحقیق به دانش‌آموزان دختر شهر نهاوند و پاسخگویی محقق به گویه‌های پرسش‌نامه به دلیل عدم توانایی دانش‌آموزان پایه اول، از جمله محدودیت‌های این پژوهش بود؛ لذا پیشنهاد می‌شود این پژوهش در جامعه آماری متفاوت از جمله مدارس پسرانه، مقاطع تحصیلی دیگر، شهرهای دیگر و غیره در جهت تطابق نتایج پژوهش حاضر انجام شود و توصیه می‌شود که پژوهشی انجام شود که معلم در فرایند پاسخگویی به گویه‌های پرسشنامه نقشی نداشته باشد تا از احتمال تعصب در فرایند انجام پژوهش کاسته شود. درنهایت با توجه به اثربخشی محیط یادگیری نمایش خلاق پیشنهاد می‌شود، مسئولین مربوطه کارگاه‌هایی جهت آشنایی معلمان با نمایش خلاق و اهمیت آن و چگونگی اجرای آن برگزار نمایند. همچنین معلمان مقالاتی درباره محیط نمایش خلاق مطالعه نمایند و در آموزش‌های خود از آن استفاده نمایند. همان‌طور که ما به آینده محیط‌های جدید یادگیری

در عصر انفعال فراگیران توجه ویژه‌ای می‌نماییم، کاملاً واضح است که کاربست محیط یادگیری پویای نمایش خلاق مبتنی بر نظریه‌های کاربردی یادگیری، چشم‌اندازها و بسترهای مناسبی در نظام تعلیم و تربیت برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران ایجاد می‌نماید.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از تمامی عزیزانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند؛ از جمله دانش‌آموزان شرکت‌کننده در این پژوهش، کمال تشکر و قدردانی را دارند. همچنین از حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه بوعلی سینا، مراتب سپاس و امتنان بعمل می‌آید.

تضاد منافع

در این پژوهش بین اعضا تیم پژوهشی با منافع شخص و یا سازمان خاصی، تعارض منافع وجود ندارد.

References

- Abdiqeshlaq, F., & Pouyamanesh, J. (2015). Investigation of the effectiveness of innovative illustration on pre-school children's creativity. *Journal of Behavioral Sciences*, 6(22), 105-121. [In Persian]
- Adibmanesh, M. (2021). Assessing the life skills of elementary school students from the perspective of teachers and principals in Kermanshah. *Pouyesh in Humanities Education*, 7(24), 57-74. [In Persian]
- Adib, Y. (2007). Study of life skills access rate of Iranian adolescents. *Journal of psychology (Tabriz university)*, 1(4), 1-25. [In Persian]
- Adler, R. B., & Rodman, G. (2016). *Understanding human communication (13th ed.)*. Oxford University Press.
- Bulut Ozek, M. (2016). The effect of creative drama on Student achievement in the course of Information technologies. *Journal of Education and Training Studies*, (4)6, 51-57. <https://doi.org/10.11114/jets.v4i6.1370>
- Canpolat, M., Sekvan, K. U. Z. U., Yildirim, B., & Canpolat, S. (2015). Active listening strategies of academically successful university students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 15(60), 163-180. <https://doi.org/10.14689/ejer.2015.60.10>
- Cer, E. (2017). The effects of creative drama on developing primary school pupils' writing skills. *Education & Science/Egitim ve bilim*, 42(190). <https://doi.org/10.15390/EB.2017.7015>
- Çetingoz, D., & Canturk Gunhan, B. (2012). The effects of creative drama activities on social skills acquisition of children aged six. *Faculty of education Journal*, 41(2), 54-66. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/46494#page=59>
- Ceylan, R., & Gök Çolak, F. (2019). The effect of drama activities on the life skills of five-year-old children. *International Education Studies*, 12(8), 46-58. <https://doi.org/10.5539/ies.v12n8p46>
- Ciner, M. & Kivanc-Oztug, E. (2017). The impact of creative drama education on development of social skills of elementary school students. *New trends and issues proceedings on humanities and social sciences [online]*, 3, 418-426. Available from: www.prosoc.eu <https://doi.org/10.18844/prosoc.v3i3.1589>
- Demirdag, S. (2021). Communication Skills and Time Management as the Predictors of Student Motivation. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 8(1), 38-50. <https://doi.org/10.17220/ijpes.2021.8.1.222>
- Farahzadi, N., Amiri Majd, M. A., & Bazzazian, S. (2018). The Effect of Creative Drama on Internalizing Disorders in Preschool Children. *Journal of Child Mental Health*, 5(3). 47-57. [In Persian]
- Fathi, M. R. (2018). The theory of social constructivism and its implications for the learning and teaching process, *Survay In Teaching Humaities*, 5(15), 86-100. [In Persian]
- Gelenn, E.C., & Pood. E. A. (1989). Listening self-inventory. *Supervisory Management*, 12-15.
- Gilak, M. (2016). Life skills training. *Journal of Peivand*, 25(318), 36-42.

- Goudas, M., Dermitzaki, I., leondari, A., & Danish, S. (2016). The effectiveness of teaching a life skills program in a physical education context *European Journal of Psychology of Education*, 4, 429-438. <https://doi.org/10.1007/BF03173512>
- Jarrah, H. Y. (2019). The impact of using drama in education on life skills and reflective thinking. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (IJET)*, 14(4), 4-20. <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i09.7978>
- Jie, Z., Puteh, M., & Sazalli, N. A. H. (2020). A social constructivism framing of mobile pedagogy in English language teaching in the digital era. *Indonesian Journal of Electrical Engineering and Computer Science*, 20, 830-836. <https://doi.org/10.11591/ijeecs.v20.i2.pp830-836>
- Jonsdottir, I. J., & Fridriksdottir, K. (2020). Active listening: Is it the forgotten dimension in managerial communication?. *International Journal of Listening*, 34(3), 178-188. <https://doi.org/10.1080/10904018.2019.1613156>
- Karanasios, S., Allen, D. K., & Finnegan, P. (2018). Activity theory in Information Systems Research. *Information System. Journal*, 28(3), 439-441. <https://doi.org/10.1111/isj.12184>
- Kardash, C. A. M., & Wright, L. (1987). Does creative drama benefit elementary school students? A meta-analysis. *Youth Theatre Journal*, 1(3), 11-18.
- Kianian, D. (2004). *Children's show book: performing creative shows and dramatic games with children and teenagers in educational centers*. Tehran: Manadi Tarbiat Publications. [In Persian]
- Koi Abadi, R., & Payvast, F. (2023). *Learning environment*. National Conference on Management, Psychology and Behavioral Sciences. [In Persian]
- Leontiev, A. N. (1981). *Problems of the Development of the Mind*. Moscow: Progress.
- Mages, W. K. (2008). Does creative drama promote language development in early childhood? A review of the methods and measures employed in the empirical literature. *Review of Educational Research*, 78(1), 124-152. <https://doi.org/10.3102/0034654307313401>
- Mami, Sh., & Amirian, K. (2017). The effect of creative drama on students social adjustment, moral judgment and creativity. *Journal of instruction and evaluation*, 9(36), 75-92. [In Persian]
- McCaslin, N. (1996). *Creative Drama in the Classroom and Beyond (6th ed.)*. New York Longman Publishers.
- McNaughton, D., Hamlin, D., McCarthy, J., Head-Reeves, D., & Schreiner, M. (2008). Learning to listen: Teaching an active listening strategy to preservice education professionals. *Topics in Early Childhood Special Education*, 27(4), 223-231. <https://doi.org/10.1177/0271121407311241>
- Mirzaei, P., & Ghamari, S. (2020). Effectiveness of Group Play Therapy, Storytelling and Creative Drama on Anxiety Reduction in Elementary Male Students in Tehran. *Research in School and Virtual Learning*, 8(1), 69-78. <https://doi.org/10.30473/etl.2020.52869.3224>
- Movahedian, Z., & Qadri Moghadam, M. R. (2018). Solutions to develop and strengthen communication skills among students. *Specialized Scientific Quarterly of Psychology, Social Sciences and Educational Sciences*, 3(1), 40-54. [In Persian]
- Moradimokhles, H., Amini, R., Heidari, J., & Rashidi, S. (2015). Design emotional - social constructivism learning environment consistent with the social component of creative drama. *Theater*, (60), 40-54. [In Persian]
- Moradimkhles, H., Salehi, V., & Heydari, J. (2017). *Creative presentation and learning (theoretical and practical foundations)*. Publications of Nahavand University.
- Murphy, K. (2019). *We must listen to each other (in the importance of hearing and being heard)*. Translated by Ali, M, Tehran: Nahrmon.
- PAT, Ö. Ö., & Yilmaz, M. (2021). Impact of creative drama method on students' speaking skills. *Journal of Theoretical Educational Science*, 14(2), 223-245. <https://doi.org/10.30831/akueg.740277>
- Moradi Mokhless, H., & Yazdanfar, N. (2023). *Improving the mobile learning environment through the application of components of activity theory*. Proceedings of the First National Conference on the Application of Technology in Pedagogy, May 9, 2023, Farhangian University, 1-17. [In Persian]
- Pekdemir, Z., & Koksall Akyol, A. Y. S. E. L. (2015). Examination of the effect of drama education on multiple intelligence domains of children attending to 5th grade. *Egitim ve Bilim*, 40(182). <https://doi.org/10.15390/EB.2015.4823>
- Rezaei, H., & Yamani, N. (2016). The Role of Learning Environment in Education Improvement and Interducing its Measurement Tools. *Educational Development of Judishapur*, 7(1), 37-47. [In Persian]

- Sasson, I., Yehuda, I., Miedijensky, S., & Malkinson, N. (2022). Designing new learning environments: An innovative pedagogical perspective. *The Curriculum Journal*, 33(1), 61-81. <https://doi.org/10.1002/curj.125>
- Saif, A. (1389). *Modern educational psychology: the psychology of learning and education*. Sixth edition. Tehran: Duran Publications. [In Persian]
- Seven, M. A. (2021). Effects of Drama Method on the Decision-Making Skills of Primary School Students. *Education Quarterly Reviews*, 4, 47-57. <https://doi.org/10.31014/aior.1993.04.02.226>
- Tabaei, S. S., Rahimi, M., & Zandavani, A. (2020). The Effect of Creative/Non-Creative Tasks and Cooperative/Competitive Goal on Sense of Autonomy Among 9th Grade Girl Students. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 8(15), 57-72. [In Persian] <https://doi.org/10.22084/j.psychogy.2020.19353.1984>
- Tabieh, A. A., Al-Hileh, M. M., Abu Afifa, H. M., & Abuzagha, H. Y. (2021). The Effect of Using Digital Storytelling on Developing Active Listening and Creative Thinking Skills. *European Journal of Educational Research*, 10(1), 13-21. <https://doi.org/10.12973/eu-jer.10.1.13>
- Turkel, A., & Oz, k. (2020). The effect of creative drama on some variables Related with speaking. *International Online Journal of Primary Education*, (9)1, 45-62.
- Vahidi, Z., Poushaneh, K., Khosravi, A., & Izadi, M. (2020). Designing Learning Environment based on Transformative learning theory for high school students. *Quarterly Educational Psychology*, 16(56), 307-337. [In Persian] <https://doi.org/10.22054/jep.2020.49044.2863>
- Wagner, B. J. (1998). *Educational drama and language arts: What research shows*. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Weger, Jr. H., Castle Bell, G., Minei, E. M., & Robinson, M. C. (2014). The relative effectiveness of active listening in initial interactions. *International Journal of Listening*, 28(1), 13-31. <https://doi.org/10.1080/10904018.2013.813234>